

Motion till riksdagen 2020/21:2925

av Per Åsling m.fl. (C)

Skatter för företagande och tillväxt i hela landet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skatteutjämningsystemet bör ses över så att gleshet ges större vikt samtidigt som incitamenten för jobb och företagande stärks och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skattesystemet ska ta hänsyn till klimatnytta och de geografiska förutsättningar som råder i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen om hantering av preliminärskatt bör utredas i syfte att ändra på regelverk kring förtida inbetalning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av skattelagstiftningens konsekvenser för mindre företag och ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att belysa Skatteverkets och övriga statliga myndigheters hantering av företagarärenden och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vid en större översyn av skattesystemet utreda hur skatteintäkter från fastighetsskatten på vind- och vattenkraftverk kan regionaliseras och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör låta utreda företrädaransvaret i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på undantag och förenklingar i systemet med personalliggare i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn gällande proportionaliteten i skattetvister mellan näringsidkare och Skatteverket och tillkännager detta för regeringen.

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över lagstiftningen för att göra det möjligt för styrelseledamöter att fakturera uppdrag och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett landsbygdsavdrag och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en miljömässig och samhällsekonomisk utvärdering av den gröna skatteväxlingen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att skattepolitiken förblir en nationell kompetens och att EU inte ges möjlighet att öka uttaget av egna medel genom nya skatteobjekt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn och utvärdering av kassaregisterlagen och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av beskattningen av förmåner samt uttagsbeskattning och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av mervärdesskattereglerna för ideella föreningar och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av oönskade effekter av mervärdesskatteregelverket och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka rättssäkerheten för företagare och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att säkerställa kvaliteten i konsekvensanalyser och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Skatteverket i uppdrag att föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ersättningen för processkostnader i skattemål och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att skattesystemet tar hänsyn till villkoren på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att värna och vidareutveckla LOV och RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under snart två decennier har det svenska skattesystemet reformerats betydligt. Inkomstskatter har sänkts. Svenska företag betalar idag betydligt lägre skatter generellt än de gjorde i början av 2000-talet. Samtidigt har fastighetsskatten i sin tidigare form avskaffats, boende på landsbygd har fått ett särskilt inkomstskatteavdrag, och en rad stora som små förändringar har genomförts för att steg för steg öka svenska företags

konkurrenskraft. Trots de framsteg som gjorts kan vi konstatera att det svenska skattesystemet uppvisar stora skevheter som begränsar möjligheten till sysselsättning för utsatta grupper, för entreprenörskap och för Sveriges framtida tillväxtpotentialer.

Sverige är i stort behov av reformer som stärker företagens konkurrenskraft, som lockar investeringar till Sverige och ger våra företag större möjligheter att skapa jobb och tillväxt. Antalet arbetade timmar behöver fortsätta öka om Sverige långsiktigt ska ha råd att behålla och utveckla vår välfärd.

Den pandemi som i mars månad 2020 över en natt ändrade på förhållningarna för hela det svenska näringslivet innebar i sig en ekonomisk chock. Men, den satte också fingret på behovet av att använda skatteregolverket för att Sverige och svenska företag ska komma ur krisen med sikte på framtiden

Sverige har länge varit i behov av en omfattande skattereform, som syftar till att skapa mer jobb och tillväxt och samtidigt ökar kostnaden för miljöfarlig verksamhet. Arbetet med en skattereform kommer också att inledas under innevarande mandatperiod.

Det är viktigt att skatter utformas så att svenska företags konkurrenskraft stärks och att Skatteverket tar in de skatter som riksdagen beslutat. Skatterna måste utformas så att människor vågar ta risker och starta företag. Skatter ska medverka till tillväxt och utveckling i hela landet, underlätta jobbskapande och företagande och stimulera en grön skatteväxling. Skatter måste vara förutsägbara, rättssäkra och långsiktiga. Trösklarna till småskaligt företagande måste sänkas genom regelförenklingar och lägre skatter.

Enkelhet, transparens och minskad administration

För att upprätthålla förtroendet för skattesystemet är det avgörande att kontinuerligt arbeta med att förenkla för skattebetalarna. För mindre organisationer och företag riskerar komplicerad och tidskrävande skatteadministration och regler att bli en tyngre börda eftersom dessa oftast måste göra lika mycket som större företag men med mindre resurser. Bland annat därför är det viktigt att säkerställa att ideella organisationer och mindre företag inte drabbas oproportionerligt. Tyvärr är exemplen många där företag eller organisationer drabbas oproportionerligt av skattelagstiftningen eller tolkningen därav.

En företagare i Sverige har ett mycket stort antal regelverk att ta hänsyn till och en uppsjö av myndighetskontakter att sköta. Varje missad kontakt och felaktig blankett kan få stora konsekvenser. Handläggningstider och pappersarbete innebär tid som inte kan användas till att realisera den affärsidé som ligger till grund för företaget. Mellan 2006 och 2014 minskade regelkrånglet enligt Tillväxtverket. De administrativa kostnaderna för företagen sänktes med 7 miljarder kronor och närmare 600 förenklingsförslag genomfördes för att göra vardagen lättare för företagen. Sedan dess har utvecklingen i stor utsträckning gått åt fel håll.

För många företag innebär dagens skatteadministration en påtaglig börda. Mycket tid och pengar går åt till att hantera skatteadministration i stället för att investeras i kärnverksamheten. Detta är både ett konkurrenskraftsproblem och en tröskel för att starta, driva och expandera företag. En politik för jobb och tillväxt går hand i hand med en politik för företagande och entreprenörskap. Skatteverket bör därför ges i uppdrag att föreslå åtgärder för att minska skatteadministrationen. Det är angeläget att en översyn över skattelagstiftningens konsekvenser har ett särskilt beaktande av förutsättningarna för mindre företag och ideella föreningar.

Ett regelverk som är särskilt problematiskt för många företag, exempelvis besöksnäring och lantbruksföretag är systemet med personalliggare som sedan det infördes utvidgats vid ett flertal tillfällen. Från och med 2018 måste alla personer som bor under samma tak där det bedrivs näringsverksamhet registrera sig om de på något sätt bidrar till verksamheten. Systemet har redan utvärderats vid flera tillfällen och nu är det dags för förändring. Regeringen behöver återkomma med konkreta förslag på hur systemet med personalliggare kan förändras både för att förenkla för företagen men också i syfte att minska antalet som träffas av systemet. Regelkrånglet måste minska och här kan ny teknik bana väg för enklare system. Detta är viktigt för de småföretagare som vill utveckla och investera i sin verksamhet och som vill kunna be sin åttaåring att gå ut med kökssoporna utan att riskera böter.

Under våren 2020 blev det uppenbart för en bredare publik att systemet med förmånsbeskattning är komplicerat och i flera avseenden inte rättssäkert. De tillfälliga förändringar som genomförts, bland annat vad gäller avdrag för gåvor, behöver utvärderas tillsammans med en större översyn av systemet med förmånsbeskattning. Vi kan konstatera att exemplen där rättssäkerheten satts på prov är många under bara de senaste åren. Plötslig förmånsbeskattning av fyrhjulingar som används i lantbruksverksamhet, bygdegårdar som plötsligt förmånsbeskattas för tid då lokalen inte används är några exempel som föranleder förändring. Enkelhet, rättssäkerhet och transparens måste vara ledord.

Högsta förvaltningsdomstolen slog 2017 fast att styrelsearvoden normalt ska beskattas som inkomst av tjänst, även om arvodena faktureras via eget bolag. Detta försvårar både för den enskilde och för de företag som vill stärka styrelsen med en specifik kompetens. Regeringen bör därför se över regelverken så att det blir möjligt för styrelseledamöter att fakturera uppdrag via näringsverksamhet.

Rättssäkerhet för företagare

Tyvärr finns det historiskt likväl som i närtid allt för många exempel på där företagare kommer i kläm som en konsekvens av Skatteverkets administrativa rutiner, tolkningar och omtolkningar av lagar och regler. En lagstiftning som länge varit föremål för diskussion och som till dels även omfattats av tillfälliga undantag under krisen 2020 är det så kallade företrädaransvaret och regelverket om personligt betalningsansvar i skatteförfarandelagen och aktiebolagslagen. Det handlar till stor del om en kombination om sträng tillämpning av regelverket tillsammans med svårigheter att som företagare förstå lagstiftningen. Detta kan få stora oväntade konsekvenser i den privata ekonomin för ägare och styrelseledamöter i små företag. Något som dels riskerar att inverka negativt på möjligheterna att rekrytera styrelseledamöter, dels riskerar att företag själva väljer rekonstruktion eller konkurs för tidigt. De tillfälliga förändringar som gjorts är ett bra första steg för att gå vidare med lagstiftning.

Domstolarna är en garant för rättssäkerheten. De senaste åren har det skett en rad förändringar bland Förvaltningsdomstolarna, såsom exempelvis den nya organisationen som infördes efter ett riksdagsbeslut 2009. Ett dynamiskt näringsliv förutsätter att lagstiftningen och tillämpande myndigheter hela tiden ligger i framkant. För att förbättra bevisprövningarna och få till stånd tydligare utfall från domstolar har en arbetsgrupp med representanter från förvaltningsdomstolarna, Skatteverket och Advokatsamfundet tillsatts på frivilligt initiativ. Det är ett initiativ som måste följas av att regeringen ser över hur kvaliteten kan stärkas i skattemål. Domstolsverket har själva understrukit

vikten av tillräckliga resurser för ett effektivt rättsväsende. Utöver frågan om kvalitet i prövningar är själva processkostnaden en faktor som inte minst små företag behöver väga in. Undersökningar indikerar att full ersättning är oerhört ovanligt liksom att det yrkade beloppet ersätts när den enskilde vunnit gehör för en överklagan. Företagare kan inte anses vara jämbördig med Skatteverket utan försätter denne i ett underläge. Den lille företagaren ska inte behöva avstå en överklagan för att en kostnadskalkyl visar att det i slutändan inte är värt processen.

Den gängse rutinen för alla företag i Sverige är att skicka en påminnelse, eventuellt med en mindre påminnelseavgift, innan man skickar ett krav vidare till inkasso. Men Skatteverket lägger, normalt, direkt avgift på krav utan att först skicka en påminnelse. Det gäller även andra statliga myndigheter som exempelvis Transportstyrelsen där en missad betalning av nio kronor i trängselskatt leder till en omedelbar avgift på 500 kronor. Det bör vara en självklarhet att Skatteverket och andra statliga myndigheter inte som princip ska kunna utfärda böter utan att först påminna och informera berörda personer och företag om det aktuella felet som begåtts.

Ett skattesystem för regional tillväxt och likvärdiga förutsättningar i hela landet

För Centerpartiet är det självklart att människor i större utsträckning ska få behålla frukterna av sitt eget arbete. Lika självklart är det att regioner som bidrar med värdefull produktion får behålla delar av detta värde. Skattebaser är ett effektivt verktyg för att öka människors inflytande över sin vardag. Därför vill Centerpartiet att skattepolitiken ska användas som redskap för att vara tillväxtskapande i hela landet. Detta är en viktig del av skattepolitiken vid en skattereform. Att använda skattepolitiken som ett tillväxtredskap för hela landet kan möjliggöras genom att regionalisera fler delar av den statliga fastighetsskatten i syfte att stärka den regionala beslutsnivån och regionernas möjligheter att föra en tillväxtfrämjande politik utifrån sina egna förutsättningar. Centerpartiet vill utreda hur ett antal skattebaser skulle kunna regionaliseras, så att regionerna får behålla en större andel av de värden som skapas hos dem. Ett första steg är att regionalisera fastighetsskatten på vattenkraft- och vindkraftkraftverk.

Skatteutjämningsystemet är viktigt för att upprätthålla likvärdighet i hela landet. Samtidigt ser vi betydande brister i dagens system. I dagsläget går stora delar av skatteutjämnningen till tillväxtkommuner som i grunden har goda förutsättningar för en stark ekonomi. Därför finns behov av en översyn. Centerpartiet vill se ett skatteutjämningsystem som vilar på en rad grundläggande principer. Dels bör systemet utgå från en garanterad servicenivå i hela landet. Samtidigt behöver det vara utformat så att det skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt. Det måste löna sig för en kommun som gör reformer för att stärka företagsamhet och jobbskapande, snarare än att frånta kommuner deras ansvar för sin ekonomiska politik. För många av landets glest befolkade kommuner är det dock uppenbart att det finns strukturella förutsättningar som gör det svårt att klara behovet av kommunal service utan ett system för skatteutjämnning. Därför bör gleshet i högre grad beaktas inom ramen för utjämningsystemet.

En genomsnittlig inkomsttagare i nordvästra Sverige betalar drygt 3 700 kronor mer i kommunalskatt varje år än rikssnittet, trots att hon ofta måste vänta längre än andra på en ambulans om hon blir sjuk eller på en polis om hon blir utsatt för ett brott. För att kunna erbjuda likvärdig välfärd som i resten av landet har många landsbygdskommuner valt att höja skatten. Den genomsnittliga kommunala skattesatsen för kommunerna i

norra Sverige är 33,83 procent, jämfört med 29,82 procent för Stockholm och 32,19 procent för riket. Den här utvecklingen försätter inte bara landsbygden i ett ekonomiskt underläge, den utgör också en djup strukturell orättvisa. Landsbygdsbor har rätt till en likvärdig vård, skola, omsorg, trygghet och infrastruktur som andra. De bör även ha likvärdiga ekonomiska förutsättningar. I och med budgetpropositionen för 2020 togs ett historiskt steg mot att utjämna skattekyftan när inkomstskatten för delar av landsbygden sänktes. Denna reform behöver vidareutvecklas.

När människor inte har möjlighet att ta del av kommunal service måste man gå ihop för att samordna bland annat snöröjning, renhållning och va-nät. Detta kan vara kostsamt och tidskrävande. Dessa förvaltar gemensamma områden som exempelvis vägar, gatlysen, energianläggningar, lekplatser, avloppsledningar, badplatser och båtbyggor. För Centerpartiet är det en självklarhet att kostnaden för att själva förvalta det som en boende i en storstad bekostar via skattsedeln inte fullt ut ska landa på landsbygdsbon.

Det finns skäl att se över det nuvarande skattesystemet i transportsektorn för att internaliseringsgraden av de miljöeffekter transportererna medför tydligare återspeglar de faktiska problemen och de geografiska förutsättningarna i landet. Detta kan vara ytterligare ett sätt att väga in glesbygdens skilda förutsättningar i transportsektorns skattesystem. En skatteväxling inom transportsektorn behöver utredas. Skatter och avgifter i transportsektorn behöver ses över i en bred översyn för att möjliggöra omställningen till hållbara transporter och möjligheten att leva och verka i hela landet. Utgångspunkter i denna översyn bör vara att skattesystemet differentieras efter klimatnytta och de olika geografiska förutsättningarna som råder i Sverige.

Jämställdhet

På det ekonomiska området är kvinnors lägre livsinkomst ett stort problem, något som i sin tur är en följd av en ojämsställd arbetsmarknad. För kvinnor med låga inkomster och pensioner är det en utmaning att få pengarna att räcka. Kvinnor är mer föräldralediga, mer sjukskrivna, mer deltidsarbetande och har lägre lön för samma jobb som män. Därför är det viktigt att inkomstskattesänkningar tydligt inriktas mot de som har lägst inkomst.

Rut ger fler kvinnor möjlighet att starta företag, vilket leder till fler kvinnor på ledande positioner och således förändrade strukturer i näringslivet. Tack vare rutavdraget driver fler kvinnor företag över hela landet. Centerpartiet vill se över möjligheterna att justera taket i rut uppåt och att fler tjänster omfattas av rut. Då kommer efterfrågan att öka och fler människor kan starta företag inom en kvinnodominerad bransch, och kvinnor som fortfarande har huvudansvaret för hem och familj får avlastning och kan satsa på sitt yrkesliv istället. Kvinnor lägger nästan dubbelt så många timmar i veckan som män gör på hushållsarbete: tolv timmar jämfört med ca sju timmar för män.

Reformerad moms

Mervärdesskattesystemet står för mer än en femtedel av de totala skatteintäkterna varje år. Det svenska systemet är komplext samtidigt som företag också har att hantera internationella momsregelverk, något som ytterligare spär på den administrativa bördan. EU:s momsdirektiv innebär att momsen inom EU i huvudsak är harmoniserad. Dock är

det möjligt, vilket också tillämpas, med nationella avvikelser. Det finns möjligheter att såväl bredda som reducera momsbasen, något som även Sverige utnyttjar.

Hur Sverige kan och bör hantera moms-systemet aktualiseras återkommande. I närtid har ett antal frågor aktualiserats som pekar på behov av en större översyn av mervärdes-skattesystemet. Momsen på vårdtjänster förändras efter en domstols-tolkning av EU-direktivet. Samtidigt fortsätter Finland att tillämpa samma undantag som Sverige tidigare gjorde. Denna fråga löstes tillsvidare genom tillskott i form av statsbidrag. Problemen som uppstått för idrottslokaler där det p.g.a. regelverket varit svårt att få hyra lokaler när moms inte kan dras av är ett annat exempel där översyn behöver ske. Detta är en konsekvens av regelverket att aktörer som bedriver undantagen verksamhet har svårt att få tillgång till lokaler, eftersom fastighetsägare hellre kan låta sina lokaler stå tomma än hyra ut lokalerna till momsundantagna verksamheter. Denna problematik vittnar exempelvis ideella föreningar och friskolor om.

Grön skatteväxling

Centerpartiet vill se en grön skatteväxling, där föreningen betalar för sin miljöskada och resurserna används till att sänka skatten på jobb och företagande. På så vis sätts ett pris på miljöförstöring samtidigt som dessa intäkter återförs för att sänka skattebördan på sådant som har stor samhällsekonomisk nytta, som jobbskapande i växande företag. Detta bör vara en ledstjärna för skattepolitiken i tider av små marginaler i statsfinan-serna. Mot denna bakgrund är det angeläget att regeringen utreder den gröna skatteväxlingen ur ett miljömässigt och samhällsekonomiskt perspektiv.

Internationella skattefrågor

Sommaren 2020 enades EU om sin nya långtidsbudget och den återhämtningsfond som är ett direkt resultat av coronapandemin. Resultatet blev inte som Centerpartiet önskade och inte heller som Sverige önskade, men det är positivt att en överenskommelse och kompromiss kunde nås mellan 27 medlemsländer med väldigt olika ingångar och förutsättningar.

Det är välkommet och viktigt att resurserna i återhämtningsfonden blir tydligt kopplade till de länder som drabbas särskilt hårt av pandemin och att de kommer med krav på ekonomiska och politiska reformer. Det har varit avgörande för Centerpartiet att medlen ska vara tätt länkade till länders respekt för rättsstatens principer, det vill säga åtföljas av en strikt konditionalitet under vilken ett land kan bli av med sina EU-medel om principerna inte följs. Det är av stor vikt att nu följa upp och driva på för att dessa krav ska efterlevas och vara verkningsfulla.

Samtidigt finns det aspekter av återhämtningsfonden och budgeten som Centerpartiet motsätter sig, däribland en utökning av EU:s förmåga att ta in egna intäkter, exempelvis genom en digital skatt på techbolag. Vi ser det inte som önskvärt eller aktuellt att lämna över vårt självbestämmande kring skattepolitiken till EU och kommer arbeta för att bevara denna på nationell nivå när konkreta lagförslag presenteras.

Helena Vilhelmsson (C)

Alireza Akhondi (C)

Lars Thomsson (C)

Sofia Nilsson (C)

Peter Helander (C)

Helena Lindahl (C)

Per Schöldberg (C)

Niels Paarup-Petersen (C)

Rickard Nordin (C)